

PORADNÍ SBOR VE VĚCECH PENĚŽNICTVÍ A ÚSTŘEDNÍ SMÍRČÍ ORGÁN

*Přednesy a projevy na valném shromáždění členů,
konaném dne 20. listopadu 1937.*

Přehled činnosti obou sborů za rok 1933-37.

NÁKLADEM NÁRODNÍ BANKY ČESKOSLOVENSKÉ.
TISKL E. BEAUFORT A. S., PRAHA II.

735/38

6636

F 180068_a

Zahajovací proslov
předsedy JUDra Karla Engliše,
guvernéra Národní banky Československé.

Zahajuji valné shromáždění členů *Poradního sboru ve věcech peněžnictví a Ústředního smírčího orgánu* a konstatuji, že svolání obou sborů bylo provedeno tak, jak ustanovují §§ 30 a 38 vládního nařízení ze dne 23. března 1933, č. 52 Sb. z. a n., jakož i jednací řád. Na schůzi bylo kromě předsednictva pozváno 35 členů a 35 náhradníků obou sborů. Podle presenční listiny jest přítomno 28 členů a 24 náhradníků. Omluvilo se 7 členů a 5 náhradníků.

Dovolte mi, abych nejprve uvítal našeho vzácného hosta pana předsedu vlády Dra Milana Hodžu, jehož přítomností dostává se dnešnímu sjezdu obzvláštního významu a lesku. Pan předseda vlády projevuje tím vzácný svůj zájem o naše porady, o problémy kapitálového trhu v peněžnictví vůbec jako odpovědný vůdce naší demokracie, která právě nyní stojí před vážnými problémy hospodářskými a finančními a dovršuje velké dílo hospodářského pořádku ve státních financích, který má i pro stabilitu měny a celého úvěrového systému veliký význam. Ujišťujeme pana předsedu vlády, že naší snahou vždy bylo a bude, aby všechny naše počiny v tomto výseku hospodářské činnosti byly vždy v linii veřejného a zvláště státního zájmu.

Dovolte mi, abych uvítal dále na dnešní schůzi pana ministra financí JUDra Josefa Kalfuse, který se vysoce zasloužil o obnovu rovnováhy ve státním hospodářství a jehož vzácné porozumění pro význam a potřeby peněžnictví a bankovníctví měli jsme příležitost seznati vždy, kdykoliv došlo k jednání mezi zástupci Peněžní rady a ministerstvem financí. I pana ministra financí ujišťujeme nejlepší vůlí k loyální spolupráci, jaká je v dnešní tíživé době nezbytná.

Dále jest mi ctí uvítati pana guvernéra Poštovní spořitelny JUDra Karla Trapla, který stejně jako pan ministr financí měl vždy obzvláštní pochopení pro potřeby peněžnictví, dále pak pana ministra JUDra Viléma Pospíšila, který jest vlastním organisátorem obou sborů a který byl prvním předsedou obou vrcholných organisací peněžnictví a bankovníctví. Vítám rovněž vážené zástupce nejvyšších úřadů státních, ministerstev financí, spravedlnosti, národní obrany, vnitra a zemědělství a zástupce hlavních hospodářských odvětví mimo peněžnictví, kteří se rovněž dostavili, aby vyslechli naše zprávy a vyslechli rozpravy o dalších úkolech peněžnictví.

Nežli zahájíme vlastní jednání, jest mi splniti smutnou povinnost a vzpomenouti ztrát, které od posledního valného shromáždění, konaného v prosinci 1933, postihly náš stát a naše peněžnictví.

Především jest nám vzdáti čest památce zesnulého *prvního presidenta Československé republiky presidenta Osvoboditele Tomáše Garrigue Masaryka*, za jehož moudrého vedení dosáhlo naše hospodářství i sociální pokrok v něm vysokého stupně. Vždy nás vedl k myšlení, práci a poctivosti, základním to předpokladům hospodářského pokroku. Uctili jsme všichni na svých místech památku tohoto velkého a nezapomenutelného vůdce, ale nebylo možno zahájit ani naše společné jednání bez této pietní vzpomínky.

Dále vzpomínáme zesnulého pana *generálního ředitele Dra Roose*, který ve své funkci stál u kolébky Peněžní rady a jeho rada i pomoc v tomto směru měla význačný podíl na vybudování vrcholných organizací peněžnictví a bankovníctví. Stejně vzpomínáme s úctou na nástupce Dra Roose, pana *generálního ředitele Ferdinanda Tománka*, který od počátku byl činným členem Peněžní rady jako zástupce Národní banky Československé. Rovněž vzpomínáme s úctou zesnulého Monsignora profesora *Jana Švestky*, předsedy Cyrillo-Methodějské záložny v Brně, který rovněž jako pan generální ředitel Tománek zastupoval Národní banku Československou v Peněžní radě, jakož i zesnulého ředitele Svazu československých spořitelén *Dra Northoffa*, který se činně zúčastnil zejména jednání v senátech Ústředního smírčího orgánu.

Pánové, budete zajisté souhlasiti s tím, aby projev naší účasti nad těmito ztrátami byl zaznamenán v zápise o dnešní schůzi.

Nyní k programu našeho dnešního jednání.

Po stránce *formální* přísluší valnému shromáždění členů *Poradního sboru ve věcech peněžnictví* zřizovati *zvláštní výbor* ku přípravě návrhů pro valné shromáždění k vyřízení věcí, týkajících se jednotlivých skupin peněžních ústavů nebo peněžních podniků, valnému shromáždění členů *Ústředního smírčího orgánu* pak přísluší voliti dalších *sedm členů normativního výboru*, jmenovati a odvolávati členy *smírčích senátů a odvolacích senátů*, případně voliti ze svého středu případ od případu *výbor k jednání o otázkách, spadajících v obor péče o sjednání a udržování dobrého poměru mezi různými druhy a skupinami peněžních ústavů a peněžních podniků*. V tomto směru nebyla shledána potřeba, aby obě valná shromáždění byla svolána, poněvadž zejména *normativní výbor* byl stanoven na valném shromáždění, které se konalo 18. prosince 1933. Po-

kud jde o *smírčí senáty a odvolací senáty*, došlo za uplynulé období k určitým změnám ve složení členů obou sborů, zejména k rozšíření o *zástupce Československého reeskontního a lombardního ústavu* a skupiny *záloženské*, což však nebylo možno provést v senátech, poněvadž *nedošlo po tříletém funkčním období k novému jmenování členů a náhradníků* vládou, zejména pak *nedošlo dosud ke jmenování generálního ředitele Zemské banky*. Z tohoto důvodu nepředkládáme valnému shromáždění členů Ústředního smírčího orgánu návrh na nové obsazení smírčích a odvolacích senátů, což se stane na valném shromáždění nejbližší příštím.

Po stránce *materiální* přísluší valnému shromáždění členů *Poradního sboru ve věcech peněžnictví* stanoviti pro *soutěž v peněžnictví zásady dobrých mravů*, zejména pokud jde o *úrokové dohody*, dále k vyzvání vlády stanoviti takové zásady o jednotlivých otázkách úrokových a podati vyjádření o přiměřenosti rozpětí mezi pasivními a aktivními úroky u jednotlivých druhů peněžních ústavů a podniků.

Pokud jde o otázku úpravy úrokové míry, došlo na sklonku roku 1935 ke druhé úpravě vydáním vládního nařízení č. 238/1935 Sb. z. a n., které však nebylo vydáno, jako první úroková norma na základě zákona o Peněžní radě a tudíž ve formě úrokové dohody, nýbrž na základě zmocňovacího zákona. Tím odpadla nutnost svolávat valné shromáždění, což však neznamená, že by zástupci peněžnictví o připravované druhé úrokové normě nebyli slyšeni, jak o tom bude ještě učiněna zmínka v referátu pana JUDra Illnera a jak je též uvedeno v přehledu o činnosti Peněžní rady, který vám byl již současně s pozvánkami rozeslán.

Pokud jde o *peněžnické normy soutěžní jiné než v oblasti úrokových sazeb*, bylo začasť konstatováno, že normativní úprava úrokové míry jak v roce 1933, tak také

v roce 1935 podchytila největší část případů nekalé soutěže mezi peněžními ústavy, z čehož vyplynulo, že tato nekalá soutěž byla prováděna převážně v úrokových sazbách. Rovněž o této otázce, jakož i blahodárné činnosti svazů jednotlivých skupin peněžnictví jest pojednáno v předloženém vám přehledu o činnosti Peněžní rady. *Předsednictvo Poradního sboru nepokládá proto v dnešní době za nutné, aby bylo uvažováno o vydání peněžnických norem soutěžních, které by upravovaly relace mezi peněžními ústavy, zejména pokud jde o akvisici vkladovou.* Tato otázka jest pečlivě sledována, a kdyby mělo snad dojít k častějším případům, zejména pak, kdyby došlo ke zrušení normativní úpravy úrokových sazeb a byla shledána nutnost vydání takových norem, byla by tato otázka projednána v normativním výboru a návrh pak předložen plenu k projednání.

Poněvadž, jak jsem právě naznačil, nedošlo dosud k vydání peněžnických norem soutěžních, *není dána základna pro činnost valného shromáždění členů Ústředního smírčího orgánu, zejména pokud jde o podávání, z vlastního podnětu nebo k návrhu předsednictva, zásadních pokynů pro činnost smírčích senátů a odvolacích senátů při jednání o stížnostech na porušení peněžnických norem soutěžních a podávání posudků v důležitých otázkách zásadní povahy, týkajících se soutěže v peněžnictví, zejména vykládání způsobem pro smírčí senáty závazným sporných ustanovení peněžnických norem soutěžních.* V posléze jmenovaném případě *nemůže* dnes ani dojít k závaznému výkladu vládního nařízení č. 238/1935, kterým provedena byla druhá úprava úrokové míry, poněvadž, jak výše jsem naznačil, toto nařízení vydáno bylo na základě *zmocňovacího* zákona a nikoliv na podkladě *zákona o Peněžní radě.* Autoritativní výklad tohoto nařízení přísluší nyní *ministerstvu financí,* což ovšem nevylučovalo, aby se některými

zásadními otázkami nezabýval zvláštní výbor Poradního sboru, jehož, pro senáty ovšem nezávazné, posudky jsou otištěny ve výroční zprávě, kterou máte v rukou.

Jestliže, jak jsem právě naznačil, není dnes dán předpoklad pro to, aby valné shromáždění obou sborů *usnášelo se v rámci vymezené kompetence, není proto důvodu, abych provedl rozdělení průběhu této schůze pro oba sbory odděleně* a abych také provedl *oddělení členů a náhradníků bez práva hlasovacího*. Dnešní schůze obou sborů není tudíž schůzí ryze pracovní, nýbrž schůzí, na které má býti podán *přehled o tom, co jsme od posledního valného shromáždění vykonali, a abychom pojednali o důležitých otázkách, které v dnešní vážné době dotýkají se nebývalou měrou peněžnictví a bankovníctví*. Úkolem dnešního sjezdu jest dále vyjasniti si úkoly, které na nás čekají a jichž provedení pokládáme za bezpodmínečně nutné.
